

[Grøndahl.]

den højtærede minister og det udvalg, der formodentlig bliver nedsat, at tage indføjelser af en sådan paragraf op til velvillig behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil gerne takke for den almindelige tilslutning, der er givet til det foreliggende lovforslag. Ligesom en tilslutning her er ved at være almindelig, er det ved at blive almindeligt, at der rettes forespørgsel om, hvordan det går med den kommission, der sidder og arbejder med disse problemer.

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg, således som jeg redegjorde for det ved lovforslaget i fjor, havde håbet, at vi i denne samling kunne have fået spørgsmålet til behandling, at kommissionen altså kunne have været færdig. Det er imidlertid ikke lykkedes af forskellige årsager.

For det første er det meget komplicerede spørgsmål, det drejer sig om, hvad jeg vist tidligere har redegjort for i det høje ting. Dernæst er de folk, der sidder i denne kommission, af en sådan kvalitet, at der er bud efter dem mange steder fra. Man kan så selvfølgelig sige, at det kunne man have taget hensyn til, da man nedsatte kommissionen, men vi ville jo på den anden side gerne have de mest sagkyndige, selv om det altså har medvirket til, at arbejdet ikke er gået så hurtigt, som jeg kunne ønske.

Det ligger, så vidt jeg har kunnet få oplyst, sådan, at man håber på, at man til næste år kan komme så vidt, at vi kan fremsætte i alt fald første del af et lovforslag; det er ikke sikkert, vi kan få det hele i ét lovforslag. Vi bestræber os, og jeg personlig bestræber mig på at presse på, så at dette kommissionsarbejde kan blive færdiggjort.

Det ærede medlem hr. Arne Larsen spurgte, hvorfor den paragraf vedrørende ekspropriation til såkaldte beredskabsanlæg, der var med i fjor, ikke er med i lovforslaget i år, og bad mig oplyse, om man er færdig med disse anlæg. Det er man ikke; men den paragraf, der blev indsat i loven i fjor, gik ikke kun på det løbende finansår, men er af permanent karakter. Den gælder altså fortsat, selv om den ikke er med i lovforslaget i år. Sådan var den formuleret i loven, og sådan virker den.

Til det ærede medlem hr. Grøndahl vil jeg sige, at det spørgsmål, det ærede medlem rejser, om, at de, der kommer ud for ekspropriation, skulle have ret til at få beskikket — sådan forstod jeg det ærede medlem — sagførere, der skulle betales af det offentlige, er et nyt problem. Jeg har den opfattelse efter det kendskab, jeg har til ekspropriationssager, at i det store og hele bliver de, hos hvem der eksproprieres, kulant behandlet. Jeg tror, at de i reglen får lidt mere, end de egentlig skulle have, men det er jo også naturligt, når man kommer ud for den slags ting.

Spørgsmålet om eventuelt at gå over til at beskikke advokater, der skulle betales af det offentlige, er et så stort problem, at jeg synes, det vil være uheldigt at løse det i forbindelse med denne årligt tilbagevendende lov; det bør efter min mening løses i forbindelse med selve de spørgsmål, kommissionen arbejder med. Om der så vil være mulighed for noget sådant eller ej, skal jeg ikke udtale mig om på nuværende tidspunkt; men jeg synes som sagt, det hører hjemme i det kommissionsarbejde, der foregår, og i det lovgivningsarbejde, der skal finde sted, når kommissionen engang kommer med sin betænkning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Evald Kristensen: Da der er udtrykt ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til instruks for folketingets ombudsmand.

(Betænkning og indstilling fra ombudsmandsudvalget findes til tillæg B. sp. 173).

Sagen sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Folketingets ombudsmandsudvalg har afgivet betænkning med enstemmig indstilling om ny instruks for folketingets ombudsmand. Forslaget til ny instruks indeholder de ændringer, som er nødvendiggjort af de to ændringer i ombudsmandsloven, som er gennemført i 1959 og i 1961.

Den første af disse ændringer gik ud på, at der ikke kan indgives klage til ombudsmanden over afgørelser, der kan ændres af en højere administrativ myndighed, forinden denne højere myndighed har taget stilling til sagen. Samtidig bestemtes det, at den administrative virksomhed, der varetages af dommerfuldmægtige og visse andre juridisk uddannede medarbejdere i retterne, ikke falder ind under ombudsmandens virksomhed.

I fjor gennemførtes — som det vil være det høje ting bekendt — den ændring i ombudsmandsloven, at den kommunale forvaltning blev omfattet af ombudsmandens virksomhed. Det er klart, at særlig denne sidste ændring må medføre ændringer i instruksens.

Herudover har man, foruden til enkelte ajourføringer, benyttet lejligheden til at foreslå en ny bestemmelse i instruksens § 16, dels indeholdende regler for udøvelsen af ombudsmandens funktioner i tilfælde af hans forfald ved sygdom, bortrejse m. v., dels om fremgangsmåden ved ombudsmandens inhabilitet.

Forslaget til ny instruks er blevet til på den måde, at ombudsmanden har udarbejdet et udkast, der derefter har været forelagt indenrigsministeriet og justitsministeriet. Dette sidste ministerium foreslog forskellige ændringer, og efter at ombudsmanden havde fremsat sine bemærkninger hertil, havde ombudsmandsudvalget samråd både med den højtærede justitsminister og med ombudsmanden, professor Hurwitz. Forslaget, som det nu forelægges folketinget, er accepteret af ombudsmanden og ministeren og indstilles som nævnt enstemmigt af udvalget til vedtagelse.

Der er formentlig kun anledning til at omtale to af de bestemmelser, der har givet anledning til drøftelse. Den ene er bestemmelsen i § 3, stk. 3, om ret for ombudsmanden til at inspicere vedkommende kommunale tjenestested. Udvalget måtte erklære sig enig med ombudsmanden om, at

en forsvarlig udførelse af ombudsmandens pligter kan nødvendiggøre en besigtigelse af tjenestestedet, og at instruksens derfor må indeholde hjemmel hertil. Ombudsmanden har vedrørende dette spørgsmål henvist til, at han f. eks. ved inspektion af et kommunalt hjem el. lign. kan få kendskab til forhold, der kan foranledige ham til af egen drift at indlede en undersøgelse. Udvalget og justitsministeren har herefter godkendt bestemmelsen.

Den anden bestemmelse, jeg vil omtale, er instruksens § 16. Stk. 1 i denne bestemmelse har der ikke været diskussion om, i hvert fald ikke om bestemmelsens realitet. Den er ny og indeholder den regel, at ombudsmanden i tilfælde af sygdom, ferie, bortrejse eller af anden årsag kan bestemme, at en af hans medarbejdere midlertidigt skal udøve hans funktioner. Denne bestemmelse er naturlig og burde nok have været med i instruksens fra først af. Lykkeligvis har vi ikke haft brug for en sådan bestemmelse før og håber heller ikke at få det.

Stk. 2 i § 16 — det er altså den væsentligste bestemmelse — siger følgende:

„Såfremt ombudsmanden finder, at der i en sag foreligger omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om hans fuldstændige upartiskhed, underretter han folketingets ombudsmandsudvalg, der bestemmer, hvem der skal udøve hans funktioner.“

Det vil ses, at det efter paragraffens formulering er ombudsmanden selv, der afgør, om han er habil eller inhabil. Det spørgsmål har været rejst, om denne afgørelse burde henlægges til ombudsmandsudvalget. For dommere gælder det ifølge retsplejeloven, at den, der påstår, at en dommer er inhabil, kan appellere dommerens afgørelse til højere instans, hvis afgørelsen går ud på, at dommeren anser sig habil og altså nægter at vige sit sæde. Udvalget og ministeren har imidlertid accepteret ombudsmandens synspunkt: at det vanskeligt kan tænkes en situation, hvor ombudsmanden og udvalget har forskellig opfattelse af hans habilitet. Skulle det imidlertid ske — det er ikke noget, jeg tror nogen sinde vil ske — at ombudsmanden erklærede sig habil i en sag, hvor udvalget er af en anden opfattelse, vil det betyde, at ombudsmanden ikke længer nyder folketingets tillid, en

[K. Axel Nielsen.]

situation, der ifølge ombudsmandslovens § 1 må medføre afsked.

De andre ændringer er — som allerede nævnt — fremkaldt af de skete ændringer i loven, og herom skal jeg blot henvise til de bemærkninger, der indeholdes i betænkningen.

Jeg kan altså indstillet forslaget til vedtagelse, og der står et enstemmigt udvalg bag denne indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-17 i forslaget til instruks for folketingets ombudsmand
vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 1. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 1 medlem til folketingets valutaudvalg (i stedet for Aksel Larsen).

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

3) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændringer i lov om menighedsråd.

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af grundbeløb, lommepenge og indtægtsgrænser for børnetillæg, fradragsregler ved pensionsberegning m. m.).

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om forhøjelse af grundbeløb og indtægtsgrænser for børnetillæg, fradragsregler ved pensionsberegning m. m.).

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om bortfald af midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister.

Mødet hævet kl. 16¹⁷.

52. møde.

Torsdag den 1. februar kl. 13.

Formanden: Det er meddelt mig, at Chr. Christiansen ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændringer i toldloven. Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Chr. Christiansen har vedkommende gruppe udpeget Per Hækkerup, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af et medlem til folketingets valutaudvalg (i stedet for Aksel Larsen).

(Jfr. tidenden sp. 2633.)

Valgt blev: Kai Moltke.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.